

Aan : Forensisch Netwerk, Stuurgroep KFZ, BW/MO (Federatie Opvang, Kopland, Iriszorg, Emergis, Kwintes, Leger des Heils, HVO-Querido), PPC, De Borg, De Waag, NIFP, OFZ-beraad, AO/IO TBS, 3RO.
Van : Hendrik Jan van der Lugt, voorzitter programmacommissie KFZ
Betreft : KFZ: een nieuwe koers definitief
Datum : 1 juli 2020

Beste mensen,

Rond de jaarwisseling hebben wij van alle hierbij aangeschreven gremia een reactie ontvangen op onze eerste concept-koersnotitie “KFZ: een nieuw decennium, een nieuwe koers”. Namens de Programmacommissie KFZ wil ik jullie hartelijk danken voor de moeite die jullie hebben genomen om genoemde notitie te bespreken en ons van feedback te voorzien.

In de bijlage bij dit bericht ontvangen jullie de vastgestelde notitie, met daarin verwerkt de feedback die we van jullie hebben ontvangen.

Daarnaast is in de diverse reacties een aantal vragen gesteld waar de Programmacommissie KFZ nader op in wil gaan. Dit betreft:

Tweedeling tussen “KFZ-regulier” en de sectoren “BW/MO, VGN en 3RO” waar het gaat om inzet op doorontwikkeling en implementatieondersteuning.

In de koersnotitie wordt onderscheid gemaakt tussen genoemde sectoren omdat KFZ-regulier het langste bestaat en in dat segment de meeste behoefte lijkt te bestaan aan bestendiging. Dit sluit niet uit dat voor de overige genoemde sectoren geen aandacht is aan doorontwikkeling en implementatieondersteuning. Dit wordt in nauw overleg met de vertegenwoordigers van die sectoren in de Programmacommissie en in het jaaroverleg met de betreffende koepels besloten.

Deelname ervaringsdeskundige aan Programmacommissie KFZ

Omdat er breed draagvlak bleek voor deelname van een ervaringsdeskundige aan de Programmacommissie KFZ is deze met ingang van april 2020 aangetreden in de persoon van Dick Boonman, werkzaam als forensisch ervaringsdeskundige bij GGZ Eindhoven. Met de verdeling van werkzaamheden wordt rekening gehouden met de belastbaarheid van dit lid.

Cliëntparticipatie in calls en oplevering van cliëntversie en voorwaarden in callteksten

Reeds vanaf de start van het Programma KFZ was dit een onderdeel van het Masterprotocol. Tot nu toe is daar niet gericht op ingezet. In de ontvangen feedback werd aangegeven dat dit niet een doel op zich moet zijn. Daar zijn wij het uiteraard van harte mee eens. Per call zullen wij beoordelen of dit een meerwaarde heeft. Ditzelfde geldt voor de voorwaarden die wij in callteksten en/of het contract willen opnemen (paragraaf 7.1).

Centraal overzicht van waar producten zijn geïmplementeerd en hoe dit is verlopen

Wij vinden het een waardevolle suggestie om dit in kaart te brengen. In de tweede helft van 2020 willen wij een dergelijke inventarisatie houden en zullen bezien hoe wij de resultaten hiervan gemakkelijk ter beschikking kunnen stellen.

Besluitvorming over welk product wanneer en hoe wordt geïmplementeerd

Sommigen lijken de indruk te hebben dat de besluitvorming hierover niet bij de instellingen ligt. Dit is zeker wel het geval. Elke instelling bepaalt dit zelf en het staat hen vrij het product aan te passen aan de interne situatie. Iets anders geldt voor door het Forensisch Netwerk tot veldnorm verheven producten: van het veld wordt verwacht dat zij het betreffende product implementeren.

Accreditatie voor KFZ-congres

Voorgesteld is om voor de landelijke dag van KFZ accreditatie aan te vragen bij de verschillende beroepsgroepen. KFZ heeft dit tot dusver nog niet gedaan omdat accreditatie aanvragen een forse investering betekent en de behandelaren niet de primaire doelgroep van de landelijke dag zijn, dit zijn de KFZ-ambassadeurs. Over het algemeen zijn dit beleidsmedewerkers, onderzoekers en kwaliteitsmedewerkers.

Financieel belonen van implementatie door ForZo/JJI

De indruk lijkt te bestaan dat het Programma KFZ invloed heeft op het inkoopbeleid van ForZo/JJI als het gaat om belonen van de implementatie van KFZ-producten. Dit is niet het geval. Op hun verzoek leveren wij jaarlijks de lijst aan met de naar de mening van de Programmacommissie KFZ veldnormwaardige producten. ForZo/JJI bepaalt zelf of en hoe zij dit in de inkoopvoorwaarden opnemen. Tot nu toe is dit overigens een stimuleringsbeleid en heeft de implementatie van KFZ-producten geen verplichtend karakter.

Veldconsultatie

Er zijn veel reacties binnengekomen met de vraag hoe “het veld” betrokken wordt bij het bepalen van callonderwerpen, de beoordeling van veldnormwaardigheid van producten en de beoordeling of iets een veelbelovend product is.

De Programmacommissie KFZ heeft een langetermijn-agenda die is onderverdeeld in thema's. Deze agenda wordt steeds geactualiseerd aan de hand van gesignaleerde ontwikkelingen. De vertegenwoordiging van het veld wordt geborgd door de samenstelling van de Programmacommissie: vanuit elk segment is minimaal een vertegenwoordiger aanwezig. Deze wordt verondersteld zijn of haar oor te luisteren te leggen bij de achterban om zo de agenda actueel te houden. Daarnaast worden er jaargesprekken gevoerd met Valente, de VGN en 3RO om te evalueren wat er tot nu toe binnen het programma voor de betreffende sector is en wordt ontwikkeld en waar de behoefte ligt voor het komende jaar. Vanaf 2020 wordt een dergelijk jaargesprek ook gepland met het Forensisch Netwerk.

Afgesproken is daarnaast dat de programmacommissieleden die een achterban vertegenwoordigen KFZ jaarlijks zullen agenderen in hun gremia om ook daar input op te halen.

Vervolg

De koersnotitie kan worden gezien als het langetermijn beleidsplan van KFZ. Een aantal zaken zal dan ook in de loop van de tijd opgepakt en vormgegeven worden. Denk hierbij aan de volgende zaken:

- Een discussie over de vraag hoe ver de verantwoordelijkheid van het programma reikt ten aanzien van implementatie van de producten.
- Een dialoog met het veld over de vraag wat de wensen zijn ten aanzien van het Programma KFZ ten aanzien van de positionering als kenniscentrum, het aanbod van ondersteuning bij implementaties en het samenstellen van de onderzoeksagenda

- Een gesprek met het OFZ over de positionering van het Poliplatform ten opzichte van KFZ. Ik hoop dat jullie hiermee voldoende terugkoppeling hebben gekregen op je feedback en laten we met elkaar in gesprek blijven om de ingezette koers van KFZ tot een succes te maken.

Met vriendelijke groet,

Hendrik Jan van der Lugt,

Voorzitter Programmacommissie KFZ

KFZ: een nieuw decennium, een nieuwe koers

0. Samenvatting en leeswijzer

Mede naar aanleiding van signalen vanuit het veld heeft de Programmacommissie KFZ haar beleid geëvalueerd en geconcludeerd dat het wenselijk is een nieuwe koers te gaan varen (paragraaf 1 en 2). Ze wil zich herpositioneren van een subsidieverstrekkend orgaan naar een netwerkorganisatie voor innovatie en kwaliteitsontwikkeling in de forensische zorg (paragraaf 3).

Meer dan in het verleden zal aandacht worden besteed aan het cliëntperspectief, zowel in de programma-organisatie als in de KFZ-producten (paragraaf 4). Of het haalbaar is om ook het naastenperspectief hierin te betrekken wordt in de komende jaren onderzocht.

De focus van het programma KFZ wordt verlegd van productontwikkeling naar doorontwikkeling van bestaande producten, bevordering van implementatie van deze producten en het ontwikkelen van leer- en trainingsmateriaal om het gebruik te ondersteunen (paragraaf 5).

Om ervoor te zorgen dat de KFZ-producten *state of the art* blijven en ook in de praktijk gemakkelijk bruikbaar zijn wordt voor een aantal bestaande producten een doorontwikkelingstraject in gang gezet (paragraaf 6).

In de afgelopen jaren heeft KFZ naast productontwikkeling ook ingezet op het stimuleren en waar mogelijk ondersteunen van het implementeren van KFZ-producten. Deze inspanningen worden geïntensiveerd, met name vanuit het perspectief van kwaliteit van zorg, en ook met het oog op het voornemen van het Ministerie van Justitie om voor de forensische zorg zorgstandaarden te ontwikkelen waarin KFZ-producten een plek krijgen (paragraaf 7).

KFZ is al enige jaren bezig met het laten ontwikkelen van de Forensische Leerlijn. Deze zal als vehikel worden gebruikt om de KFZ-kennis in de vorm van leerproducten bij de werkers in het veld onder de aandacht te brengen (paragraaf 8).

Uiteraard blijft er ook aandacht voor innovatie: het ontwikkelen van nieuwe producten, echter minder gefragmenteerd dan tot nu toe is gebeurd. Calls zullen ook een langere looptijd krijgen en omvangrijker worden en krijgen een groter budget toegekend (paragraaf 9).

1. Aanleiding

De Programmacommissie KFZ wil een nieuwe koers gaan varen. Dit is ingegeven door signalen vanuit het veld, waarin sprake is van overbelasting vanwege onder andere problemen met betrekking tot het

behoud van goed gekwalificeerd personeel, en bijvoorbeeld forse administratieve lasten. Hierdoor lijkt het veld niet tot nauwelijks toe te komen aan implementatie van nieuwe werkwijzen en behandelvormen. Dit ziet de Programmacommissie ook terug in het teruglopen van het aantal inschrijvingen op nieuwe calls. In de loop van het Programma zijn er nieuwe sectoren toegevoegd die hun eigen subsidiebudget hebben: de VGN, de BW/MO en Reclassering. Met name de laatste twee sectoren bevinden zich nog in een opbouwfase: het ontwikkelen van producten. Deze notitie richt zich vooral op KFZ Algemeen (FPC, OFZ, PPC, verslavingszorg en ambulante), maar de drie genoemde sectoren zullen zeker betrokken worden bij de nieuwe koers.

Naar aanleiding van de casus Michael P. is op het departement van het Ministerie van Justitie het Programma Forensische Zorg ingericht. In het concept-programmaplan is onder Pijler 3 'Borgen Kwaliteit' opgenomen dat het Ministerie voor de forensische zorg wil onderzoeken of er een kwaliteitskader kan worden ontwikkeld dat door Zorginstituut Nederland (ZIN) in het register kan worden opgenomen. Daarmee zal het forensisch zorgveld meer gestandaardiseerd gaan werken volgens de door het veld vastgestelde werkwijzen. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) kan daarmee een goede kostprijs vaststellen voor de zorg. Uit verkennende gesprekken tussen het EFP en Frank Candel, de programmaleider, is duidelijk geworden dat hiermee ook KFZ-producten kunnen worden vastgesteld als zogenaamde "veldnorm". Dit maakt de urgentie groot om ons te verzekeren van de actualiteit en kwaliteit van de (reeds opgeleverde en nog op te leveren) KFZ-producten. KFZ heeft tot nu toe 3 veldnormen en 14 veldnormwaardige producten opgeleverd (bijlage 1).

2. Inleiding

In 2012 is in opdracht van GGZ Nederland het programma Kwaliteit Forensische Zorg (KFZ) van start gegaan. Doel van het programma KFZ is om de kwaliteit van de forensische zorg te ontwikkelen en verbeteren, deze verbetering zichtbaar te maken aan de hand van objectieve en eenduidig gedefinieerde indicatoren, en voorwaarden te scheppen voor en de implementatie van de ontwikkelde producten te stimuleren. KFZ wordt gesubsidieerd uit de Innovatiesubsidie van Forzo/JJI. Vanaf 2015 zijn ook de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en de BW/MO, die voor het forensische deel van de populatie middelen ontvangen uit de Innovatiesubsidie, bij KFZ aangesloten. Vanaf begin 2017 is tevens 3RO aangesloten bij KFZ.

Hiermee kreeg het veld de regie op de eigen kwaliteitsontwikkeling. Het uiteindelijke doel van KFZ is ervoor te zorgen dat alle forensische patiënten en reclasseringscliënten er beter van worden. Er is veel tot stand gekomen: de ontwikkeling van procedures, werkwijzen en criteria en ook zijn er ruim 130 calls uitgezet en zijn er nu, voorjaar 2020, ruim 80 producten opgeleverd.

3. Positionering

KFZ wordt tot nu toe gekenmerkt als een subsidieverstrekende organisatie gericht op verbetering van de kwaliteit van de forensische zorg. Gelet op de ambitie om KFZ-producten breed bekend en geïmplementeerd te krijgen wil KFZ uitgroeien tot een netwerkorganisatie: een organisatie waar kennis over de recentste ontwikkelingen, wetenschappelijk onderzoek en praktijkervaringen beschikbaar zijn, kunnen worden uitgewisseld en worden gestimuleerd.

4. Cliëntperspectief

In het Masterprotocol van KFZ is opgenomen dat er bij de productontwikkeling (bijvoorbeeld een behandelprogramma) sprake moet zijn van participatie van cliënten en naastbetrokkenen. Zo is één van de criteria voor het Keurmerk KFZ: “Er is structurele, georganiseerde aandacht voor het welzijn van de naasten van de cliënt.” (zie ook bijlage 2).

Tot op heden is er niet tot nauwelijks aandacht besteed aan het cliënten- en naastbetrokkenenperspectief. In de door het Ministerie van VWS gefinancierde zorg hebben cliënten en naastbetrokkenen al een aantal jaren een stevige positie verkregen als het gaat om bijvoorbeeld richtlijnontwikkeling. Daarnaast is het in de reguliere GGZ al een aantal jaren gebruikelijk ervaringsdeskundigen in te zetten.

In de forensische zorg is de ervaringsdeskundige in opkomst. Binnen het EFP heeft in 2019 een project Forensische Ervaringsdeskundigheid gedraaid dat een netwerk van ca 35 forensische ervaringsdeskundigen tot stand heeft gebracht. Deze groep is voornemens zich te vormen naar een platform.

KFZ wil de positie van de cliënt en ook van de ervaringsdeskundige steviger verankeren in haar processen maar ook in de producten. Om die reden zal enerzijds de Programmacommissie worden uitgebreid met een ervaringsdeskundige en anderzijds voor de producten worden toegezien op cliëntparticipatie en indien mogelijk een cliëntversie. Hiermee wordt aangesloten bij de richtlijnontwikkeling die in de reguliere GGZ heeft plaatsgevonden.

Het betrekken van naasten in de forensische GGZ blijkt uit ervaring, onder andere vanuit de diverse Kwaliteitsnetwerken, een aanzienlijk lastiger vraagstuk omdat deze in de praktijk moeilijker te betrekken zijn bij de zorg en zich niet hebben verenigd. Bij de VG-sector is het omgekeerde het geval: daar zijn naasten gemakkelijker te betrekken dan cliënten. Hoewel dit perspectief ook belangrijk wordt gevonden wordt in eerste instantie gestart met de cliëntparticipatie.

5. Focus

De Programmacommissie kiest ervoor om vanaf 2020 de focus van het ontwikkelen van nieuwe producten te verleggen naar de volgende zaken:

1. Doorontwikkeling van bestaande, (potentiëel) succesvolle producten
2. Intensiveren van het stimuleren en ondersteunen van implementatie van producten
3. Kennisverspreiding via de ontwikkeling van trainingen/e-learning

6. Doorontwikkeling

Onder doorontwikkeling verstaan we een aantal zaken:

- Onderhoud, actualiseren van het product
- Breder toepasbaar maken, voor andere doelgroepen, andere settings
- Mede door middel van pilots een slag geven naar implementeerbaarheid
- Onderzoek naar wetenschappelijke evidentie en best practises

De Programmacommissie KFZ heeft een analyse gemaakt van de opgeleverde producten en bepaalt aan de hand daarvan een prioriteitenoverzicht voor de verdere ontwikkeling van de producten die hiervoor in aanmerking komen. In de regel leidt dit tot gerichte calls naar de oorspronkelijke ontwikkelaars in plaats van open calls. Hierbij wordt bij het uitzetten van de call gevraagd om meerdere instellingen te betrekken bij de doorontwikkeling om op die manier in te zetten op het vergroten van de implementeerbaarheid van het product.

7. Intensiveren van het stimuleren en ondersteunen van implementatie van producten

Aandacht voor de implementatie van KFZ-producten kan in verschillende dimensies worden onderverdeeld:

- Meer aandacht voor implementatie en randvoorwaarden daarvoor bij het uitzetten van een call
- PR voor de KFZ-producten
- Uitbreiding toolkit implementeren
- Intensivering implementatiebegeleiding
- Meer regie op het gebruik van technologie
- Feasibility studies na de eerste call

7.1 Meer aandacht voor implementatie bij het uitzetten van een call

Bij het uitzetten van een nieuwe call zal KFZ nog meer dan voorheen de nadruk leggen op de bruikbaarheid van het product in de praktijk. In de callteksten zal (indien van toepassing) minimaal worden opgenomen:

- Omschrijving van de doelgroep waarvoor het product wordt ontwikkeld en waar nodig de mogelijkheid voor toepasbaarheid op andere doelgroepen opnemen.
- Het verplicht uitvoeren van minimaal 3 pilots in verschillende zorgorganisaties.
- Het opleveren van een implementatiehandleiding en implementatiemonitor.
- Het opleveren van een trainershandleiding.
- Het opleveren van een clientversie van het product
- Medewerking van de callontwikkelaar aan het ontwikkelen van e-learning.
- Medewerking van de callontwikkelaar aan het ontwikkelen en indien nodig aanbieden van een training/begeleiding van een implementatienetwerk.

7.2 PR voor de KFZ-producten

Algemene PR

KFZ gaat door met het organiseren van een jaarlijks congres waarop de KFZ-producten worden gepresenteerd en daarmee kenbaar gemaakt worden aan een breed publiek. Ook de website van KFZ

zal steeds actueel zijn en gemonitord worden op toegankelijkheid en gebruiksgemak. Waar mogelijk zijn de producten voorzien van een promotiefilmpje van de callontwikkelaar. Een enkele keer wordt KFZ benaderd met de vraag of een succesvol product uit de praktijk het “KFZ-stempel” kan krijgen. Besloten is dit geen onderdeel van het programma te maken. Wel wordt de mogelijkheid onderzocht om dergelijke producten te delen via de KFZ-website. Ook kan via de website worden verzameld en gedeeld welk lopend onderzoek en welke lopende productontwikkelingen er naast KFZ plaatsvinden om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen en het voorkomen van dubbelingen. KFZ geeft periodiek een nieuwsbrief uit waarin aandacht wordt besteed aan nieuwe calls en bestaande KFZ-producten.

KFZ beschikt inmiddels over een ambassadeursnetwerk. Onze contacten daarmee worden geïntensiveerd om de aandacht voor KFZ-producten te vergroten. Hierbij denken we aan regionale bijeenkomsten waarin doorgevraagd kan worden over de invulling van hun rol, de mate van bekendheid met en implementatie van KFZ-producten en waarin wellicht onderlinge contacten kunnen worden opgebouwd. Ook wordt gebruik gemaakt van social media om (producten van) KFZ regelmatig onder de aandacht te brengen bij een breed publiek. Hierbij wordt vooral ingezet op LinkedIn. KFZ zal ook haar netwerk uitbreiden om aandacht te vragen voor de opgeleverde producten. Naast andere subsidieprogramma's kun je hierbij denken aan beroepsverenigingen, regionale samenwerkingsverbanden, etc.

“Politieke” PR

Meer specifiek kan implementatie worden bevorderd door er “politieke” aandacht voor te vragen. Dit gebeurt onder andere door jaarlijks aan het Forensisch Netwerk te adviseren over veldnormwaardige producten. De pogingen om producten tot veldnorm te verheffen worden geïntensiveerd. Indien mogelijk wordt bij de voorgedragen producten een impactanalyse geleverd.

Een andere stimulans kan uitgaan van de financier: ForZo/JJI. In hun Kwaliteitskader wordt gezocht naar samenwerking met KFZ als het gaat om nieuw te ontwikkelen producten die inspelen op actuele maatschappelijke thema's, maar wordt ook gezocht naar mogelijkheden om de implementatie van KFZ-producten financieel te belonen. In de aanbesteding van 2018 heeft Forzo/JJI hiertoe een aanzet gegeven die een belangrijke impuls bleek voor de implementatiebereidheid van het veld.

In het Programma Forensische Zorg van het Departement is een project ontwikkeling Kwaliteitskader opgenomen. De KFZ-producten zullen hier onder de aandacht worden gebracht.

7.3 Uitbreiding toolkit implementeren

De ingerichte toolkit waarin belangstellenden via de website allerlei nuttige tools kunnen vinden zoals sjablonen en aanwijzingen voor projectplannen, wordt verder uitgebreid. Er zal onder andere een downloadbaar boekje met een implementatiestappenplan worden toegevoegd, de eerste animatie van call 47 (ervaringsdeskundigheid) die uiteindelijk meer een animatie over projectmanagement bleek te zijn wordt beoordeeld op bruikbaarheid voor de toolkit en als blijkt dat die niet bruikbaar is wordt er een nieuwe animatiefilm gemaakt.

7.4 Intensivering implementatiebegeleiding

De afgeronde implementatienetwerken worden eind 2019 geëvalueerd en waar nodig wordt het concept bijgesteld. Deze netwerken worden actiever aangeboden aan de hand van besluitvorming van het FN rond veldnormen, aanbestedingsbeleid van ForZo/JJI en opgeleverde implementeerbare KFZ-producten. Het is voor het KFZ-team niet mogelijk om individuele implementatiebegeleiding aan te bieden. Wel kan projectmanagement worden ingezet bij implementatietrajecten in een keten, rond veiligheidshuizen, binnen een hele sector. Implementatiebegeleiding wordt ook opgevolgd: door middel van aandachtsfunctionarissen die binnen hun organisatie de regie hebben op het gebruik van het KFZ-product wordt periodiek geëvalueerd of de borging goed verlopen is en of er eventueel maatregelen moeten worden ingezet zoals opnieuw aandacht vragen voor het gebruik van het product. Ook wordt bezien of de implementaties aanleiding vormen om het KFZ-product bij te stellen. Waar mogelijk wordt bij de instellingen waar een product is geïmplementeerd data verzameld zodat de callontwikkelaar de effectiviteit van het product kan aan tonen. Een behoefte-inventarisatie kan leiden tot het aanbieden van extra en/of andere implementatie-ondersteunende maatregelen.

7.5 Meer coördinatie op het gebruik van technologie

De precall technologische ontwikkelingen heeft veel kennis opgeleverd over hetgeen gebruik van technologie in de forensische zorg kan opleveren. Het programma KFZ heeft tot nu toe ingezet op de ontwikkeling van e-health. In de praktijk blijkt dit toch zeer weerbarstige materie: hoe borgen we algemene toegankelijkheid, wat te doen met onderhoud, wat werkt wel en wat werkt niet? Omdat technologie in de toekomst een steeds belangrijkere plaats in zal nemen zet KFZ in op het stimuleren van het gebruik van technologische innovaties. Hiertoe wordt kennis vergaard en toegankelijk gemaakt en ook worden professionals gestimuleerd en ondersteund bij het in gebruik nemen van nieuwe technologie.

7.6 Feasibility studies na eerste call

Kortere of langere tijd na de oplevering van het eerste product wordt meer en vaker ingezet op feasibility studies. Dit betekent gerichte toepassingsstudies die leiden tot verbeteracties voor het product.

8. Kennisverspreiding via de ontwikkeling van trainingen/e-learning

Vanaf 2017 heeft KFZ fors geïnvesteerd in de ontwikkeling van de Forensische Leerlijn, mede met behulp van extra middelen vanuit de boetegelden die door ForZo/JJI ter beschikking zijn gesteld. Vanaf 2020 zal deze leerlijn worden aangevuld met andere vormen van “leren”. Voor zover mogelijk is gebruik gemaakt van de kennis die is opgedaan vanuit KFZ-producten om de basis voor het forensisch werken in de e-learningmodules op te nemen.

Naast het ontwikkelen van een trainershandleiding per product (zie paragraaf 4) worden opgeleverde producten ook getoetst op verwerking in de Forensische Leerlijn, inclusief het opleidingsprogramma. Het forensisch opleidingsprogramma komt tot stand onder de Taskforce Meerjarenakkoord en beoogt een basisopleiding voor forensisch werken te bieden die, gekoppeld aan de Forensische Leerlijn, blended wordt aangeboden. Onderzocht wordt of hele specifieke kennis/producten op dezelfde wijze als een verdieping kunnen worden ontwikkeld binnen of naast de Forensische Leerlijn/het Forensisch Opleidingsprogramma.

Aparte aandacht wordt besteed aan het verhogen van de kwaliteit van de projectvoorstellen en -plannen en ook een intensievere begeleiding van callontwikkelaars. Zo is het plan een “masterclass” projectaanvragen te organiseren voor (potentiële) aanvragers en wordt er een “tips en trucs” ontwikkeld met valkuilen die de aanvragers en ontwikkelaars in de loop van het proces tegenkomen.

9. Nieuwe calls

Naast intensivering van reeds opgeleverde producten besteedt KFZ ook aandacht aan de ontwikkeling van nieuwe producten, zij het niet meer op de schaal die in de eerste periode heeft plaatsgevonden. Gelet op de nieuwe eisen die we aan callproducten willen stellen rond implementeerbaarheid gaat het beschikbare budget per call omhoog. Daarnaast wordt ingezet op calls met een langere looptijd. Hierbij valt te denken aan een longitudinaal onderzoek maar ook langlopende effectiviteitsstudies bij meerdere instellingen van reeds opgeleverde producten of succesvolle interventies vanuit het veld.

De onderwerpen van deze calls worden gevonden in de Onderzoekslijnen van KFZ. Dit document wordt steeds geactualiseerd aan de hand van nieuwe callrondes. Daarnaast wordt het aangevuld vanuit door de Programmacommissie gesignaleerde ontwikkelingen.

Ook is geïnventariseerd welke instellingen met een zorginkoopcontract met Forzo/JJI nog nooit een projectvoorstel hebben ingediend bij KFZ, en welke instellingen nog nooit een call gegund hebben gekregen. Met de KFZ ambassadeurs van deze instellingen wordt contact gezocht en wordt uitgevraagd wat maakt dat indienen niet gebeurt, welke KFZ producten gebruikt worden, aan welke kennis behoefte is, etc.

Bijlage 1 KFZ en veldnormen

Het Forensisch netwerk heeft de volgende producten reeds de status van veldnorm gegeven:

1. 2013-5 Protocol ambulante verdiepingsdiagnostiek. Veldnorm voor het uitvoeren van ambulante verdiepingsdiagnostiek;
2. 2014-39 Risicotaxatie-instrument FARE voor de ambulante sector. Veldnorm voor risicotaxatie bij ambulante forensische patiënten;
3. 2013-11 Delictanalyse in de forensische zorg (wordt momenteel doorontwikkeld). Veldnorm voor het opstellen van de delict analyse bij patiënten in de forensische zorg.

Voorgedragen als veldnorm:

1. Schema Focused Therapy (SFT).
Veldnorm voor het onderkennen en doorbreken van disfunctionele schema's bij forensische patiënten met persoonlijkheidsproblematiek;
2. Grip op Agressie.
Veldnorm voor agressieregulatie bij LVB populatie);
3. 2013-3 Psycho-educatieve module 'Weet wat je kan' (papieren module & kaartenset) inclusief 2015-44 E-module psycho-educatie LVB 'Weet wat je kan' en 2015-58 WWJK kaartenset.
Veldnorm voor psycho-educatie bij LVB patiënten;
4. 2013-1 Bruikbaarheid en toepasbaarheid van contingency management i.c.m. CGT voor middelengebruik in de ambulante forensische (verslavings) zorg, toegevoegd aan de bestaande behandeling. Hoeft niet per sé in combinatie met leefstijltraining en/of CGT. Veldnorm voor bekrachtiging van gewenst gedrag bij patiënten met problematisch middelengebruik;
5. 2013-14 Kwaliteitsnetwerk fpa's: voor de FPA-context.
Veldnorm voor het werken aan kwaliteitsverbetering binnen de organisatie van een FPA;
6. 2014-25 Schema Focused Therapy bij LVB patiënten.
Veldnorm voor het onderkennen en doorbreken van disfunctionele schema's bij forensische patiënten met LVB met persoonlijkheidsproblematiek;
7. 2015-42 Inschatten van risicofactoren in samenhang met het functioneringsniveau van cliënten met een LVB ten behoeve van risicomanagement: er volgt nog een implementatiestudie.
Veldnorm voor risicotaxatie bij LVB populatie;
8. 2016-47 Ervaringsdeskundigheid in de forensische psychiatrie:
Veldnorm voor het inzetten van ervaringsdeskundigheid binnen de forensische psychiatrie;
9. Call 2016-60 Implementatiestudie betrekken van het slachtoffer bij de behandeling (het gaat hier dan uiteraard om de richtlijn rondom betrekken van het slachtoffer, die in deze implementatiestudie doorontwikkeld is). Veldnorm voor de wijze waarop slachtoffers worden betrokken bij de behandeling.

10. Call 2015-09 Antisociaal gedrag en problematisch middelengebruik:
De handreiking voor het bepalen van aard van het problematisch middelengebruik en de keuze voor de beste behandeloptie is implementeerbaar voor de doelgroep waarbij er sprake is van een combinatie van antisociaal gedrag en problematisch middelengebruik.

11. Call 2016-50 Handreiking 'LVBeeld: basis voor discussie, vertrekpunt voor herkenning':
Is implementeerbaar voor de doelgroep van professionals die werken met LVB, ook als dit niet hun belangrijkste doelgroep is.

12. Call 2017-71 DROS 2.0:
Implementeerbaar voor de LVB populatie, voor deze groep implementeerbaar voor ROM (evaluatie van de interventie) en Risicotaxatie

13. Call 2018-74 Grip op Agressie ambulante:
Implementatie voor de doelgroep cliënten met een LVB en agressie regulatie problemen die een ambulante behandeling volgen.

14. 2018-85 Implementatietraject duurzame verbinding:
Implementeerbaar voor de gehele klinische populatie.

Daarnaast heeft het Programma KFZ de volgende producten opgeleverd waarvan de kwaliteit veldnormwaardig is. Omdat het producten betreft die specifiek voor de 3RO zijn ontwikkeld kan het Forensisch Netwerk deze niet tot veldnorm verheffen. Het betreft:

- Call 2018-81 Doorontwikkeling CoVa 2.0:
Implementeerbaar binnen 3RO

- Call 2018-83 Doorontwikkeling gedragsinterventie Alcohol en Geweld:
Implementeerbaar binnen 3RO, een verkenning zou moeten aantonen of deze interventie breder implementeerbaar is

Bijlage 2 Uit: Masterprotocol KFZ 2018

DOELSTELLINGEN VAN CLIËNTENPARTICIPATIE

Het participatieproces kan verschillende doelen hebben die duidelijk geformuleerd moeten worden. Doelen zijn bijvoorbeeld:

- Verbetering van de kwaliteit van het product
- Verbetering van de werkrelatie tussen cliënt en hulpverlener door betere communicatie en besluitvorming in de spreekkamer (microniveau)
- Een betere aansluiting van het hulpaanbod op de hulpvraag en verbeterde toegankelijkheid van de zorg (microniveau)
- Verbetering van de organisatie van de hulpverlening (mesoniveau)
- Verkrijgen van legitimatie en steun van cliëntengroepen en gelijkwaardiger verhoudingen tussen belangenorganisaties van hulpvragers en hulpverleners (macroniveau)
- Blootleggen van nieuwe onderzoeksvragen en beïnvloeding van de onderzoeksagenda (macroniveau) (Veenendaal et al., 2004)

Toetsvragen:

- Is het draagvlak voor de cliëntenparticipatie gewaarborgd?
- Is de doelstelling van de participatie duidelijk voor alle betrokkenen?
- Voor welk(e) niveau(s) van participatie is gekozen?
- Voor welk(e) methode(s) van participatie is gekozen?
- Hoe, en op basis van welke overwegingen zijn de keuzes van 3 en 4 tot stand gekomen?
- In welke stappen van de protocolontwikkeling hebben cliënten/verwanten geparticipeerd, dan wel zijn hun perspectieven verwerkt?
- Hoe is de participatie georganiseerd?
- Hoe is de kwalitatieve representativiteit van de cliëntvertegenwoordiging gewaarborgd en de rapportage aan de achterban?
- Wat is, per stap, het resultaat van de participatie?